

До:
Собрание на Република Македонија
- Постојана анкетна комисија за заштита
на слободите и правата на граѓанинот

Предмет: Информација

Во врска со вашето Барање бр.16-5235/1 од 4-ти декември 2007 година за доставување информација за утврдените повреди на човековите права и слободи при преземените дејствија од страна на Министерството за внатрешни работи во текот на полициската акција во село Бродец на 7-ми ноември 2007 година, Народниот правобранител Ве известува за следното:

Постапувајќи по претставките поднесени на 12.11.2007 година од роднина на приведено лице, како и од претседателот на Одборот формиран за случајот во врска со полициската акција во село Бродец, во кои беа изнесени наводи за пречекорување на службените овластувања и прекумерна употреба на сила од овластени службени лица на Министерството за внатрешни работи, Народниот правобранител согласно законските надлежности и овластувања покренa постапки за испитување на наводите во претставките за што согласно законската обврска со писмо НП.бр.07-2567/07 на 15.11.2007 година ги извести подносителите на претставките дека се покренати постапки, кои дејствија се преземени од оваа институција, ги поучи за начинот на остварување на нивните права, а особено за остварување на правото од член 188, став 8 од Законот за кривична постапка, според кој приведеното лице има право пред истражниот судија да изнесе поплака на законитоста на постапката за лишување од слобода, а истражниот судија е должен да ја испитува законитоста на лишувањето од слобода и тоа да го утврди со решение.

Со оглед на загриженоста на семејствата за судбината и особено за здравствената состојба на притворените лица, Народниот правобранител согласно неговата надлежност веднаш презеде мерки за проверка при што на 9-ти, 10-ти и 11-ти ноември 2007 беше во постојан контакт со управите на затворите при што им укажа на потребата за следење на состојбите и преземање на сите потребни дејствија согласно позитивните законски прописи.

На 12.11.2007 год. Народниот правобранител ги посети КПУ “Идризово” и КПУ “Затвор-Скопје”, односно направи увид во документацијата и на просториите во кои беа сместени притворените лица при што разговараше со нив за околностите, причините и за начинот на нивното лишување од слобода за што изготви службени белешки. Воедно народниот правобранител разговараше и со медицинскиот персонал на установите и ја прибра медицинската документација за притворените лица со која установите во моментот располагаа укажувајќи на обврската за соодветна грижа и следење на нивната здравствена состојба.

Од податоците наведени во медицинската документација и од визуелниот впечаток на Народниот правобранител беше очигледно дека над притворените лица е применета физичка сила што беше констатирано и при посетата на дел од лицата кои заради укажување лекарска помош во тој момент се уште беа сместени во Арестантското одделение во Клиничкиот центар во Скопје.

Со оглед дека во разговорите со подносителите на претставките беше изнесена загриженост за судбината на приведените лица од с.Бродец и дека нивните семејства воопшто не биле информирани во кој правец се однесени и што се случува со нив, Народниот правобранител на 14.11.2007 год. со писмо НП бр. 2553/07 упати Барање за известување со укажување до Основниот суд Скопје 1 во Скопје од чија страна против лицата лишени од слобода беше донесено решение за спроведување истрага и определување на мерката притвор со кое е опфатен и краткотрајниот притвор определен со решение од Основниот суд во Тетово, при што укажа на обврската за информирање на нивните семејства.

Истовремено Народниот правобранител до Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди при Министерството за внатрешни работи упати укажување со кое побара за лишувањето од слобода веднаш да бидат известени семејствата на лицата лишени од слобода, како и да му се достават целосни информации, факти и докази во врска со причините, текот и последиците од полициската интервенција во с.Бродец.

Имено, Народниот правобранител побара да биде информиран за идентитетот на лицата лишени од слобода, за легитимноста на примената на средства на присилба и дали од моментот на лишување од слобода им се овозможени законските права: соопштување на причините за лишувањето од слобода, правото на бранител, правото на лекарска помош и др.

Заради следење на здравствената состојба на притворените и нивниот третман, Народниот правобранител продолжи со посети на КПУ “Затвор Скопје” со цел да се увери дали соодветно им е овозможена здравствена заштита особено на притворените лица кај кои беа констатирани потешки последици врз нивниот телесен интегритет.

Народниот правобранител исто така изврши увид во селото Бродец и местото на настанот, разговараше со членови на семејствата на притворените лица и со месното население при што обезбеди и писмени изјави за околностите во врска со полициската акција спроведена на 7-ми ноември 2007 година.

Во натамошниот тек на постапката, Народниот правобранител со сите притворени лица во просториите на КПУ “Затвор Скопје” детално разговараше за околностите во врска со лишувањето од слобода и особено за моментот на

употребата на средства на присилба, а направи и увид во списите на предметот во Основниот суд Скопје 1 - Скопје.

Исто така преку медицинските и воспитно-поправните установи Народниот правобранител ја прибави и докомплетира медицинската документација (медицински белешки, упати и наоди од специјалистички прегледи, извештаи на специјалисти, отпусни листи, здравствени картони на притворените лица и службени белешки за прием во казнено-поправна установа).

По барање на Народниот правобранител, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди при Министерството за внатрешни работи достави Известување бр. 11.2-1851/5 од 19.11.2007 год., а Основниот суд Скопје 1 со писмо бр. 03 Су.бр. 1338/07 од 19.11.2007 год. се произнесе по барањето за информирање на семејствата на притворените лица. Со оглед дека Народниот правобранител не доби посебен извештај за употреба на средства за присилба и огнено оружје од Секторот за внатрешна контрола при Министерството за внатрешни работи, истиот дополнително го побара и посебниот извештај му беше доставен на 05.12.2007 година.

Во известувањето на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди при Министерството за внатрешни работи се наведува дека:

- Министерството за внатрешни работи на 7-ми ноември 2007 година во с. Бродец спровело полициска акција која според оперативен план била наречена "Планинска бура" и изведена со цел за апсење на сторители на казнени дела.

- Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди не ја оспорува употребата на сила, средствата за присилба и огнено оружје од страна на припадниците на полицијата, оправдувајќи ја поради даден отпор. Според Секторот употребената сила и средства за присилба биле соодветни, сразмерни и неопходни.

- Што се однесува до законските права, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди смета дека по совладувањето на отпорот, на лицата кои биле лишени од слобода во целост им биле почитувани законските права кои треба да ги уживаат лица лишени од слобода.

Од друга страна според изјавите на месното население, членовите на семејствата и изјавите на притворените лица дадени на Народниот правобранител произлегува дека Министерството за внатрешни работи по спроведената полициска акција лишило од слобода невини граѓани од с. Бродец и Тетово. Притоа од нивна страна беше истакнато дека полициските службеници во текот на лишувањето од слобода, а особено по приведувањето, над лицата користеле недозволени средства за присилба, употребиле непотребна и прекумерна сила и дека тоа се случувало во текот на нивното спроведување, во полициските станици, односно се до изведувањето пред истражен судија.

Од спроведената постапка Народниот правобранител сметаше дека има потреба, согласно член 30, став 1, алинеи 4 и 5 од Законот за јавното обвинителство, целокупната прибрана документација во текот на постапката да ја достави до Основното јавно обвинителство во Скопје на негова оцена и натамошно надлежно постапување.

Во тој контекст Народниот правобранител Ве информира дека на 27-ми декември 2007 година, целокупната прибрана документација е доставена до Јавното обвинителство.

Во однос на постапката за третманот на притворените лица во Казнено-поправната установа, Народниот правобранител и понатаму ќе ја следи состојбата со почитувањето на правата на притворените лица.